

15 Απριλίου 1865

Αβραάμ Λίνκολν

Ήταν το πρότυπο του αυτοδημιούργητου Αμερικανού. Ο Αβραάμ Λίνκολν γεννήθηκε το 1809, στο Κεντάκι των Ηνωμένων Πολιτειών από γονείς γεωργούς κουακέρους. Η μητέρα του πέθανε νωρίς και τον μεγάλωσε η μητριά του. Σχολείο πήγε μόνο για έξι μήνες αλλά μελετούσε πολύ στο σπίτι του, τις ελεύθερες ώρες. Στα 1830, έφτασε στην Ορλεάνη με σχέδια. Έγινε ιδιωτικός υπάλληλος και μετά κατατάχθηκε στο στρατό, στον πόλεμο του Μαύρου Γερακιού, όπου διακρίθηκε φτάνοντας ως τον βαθμό του λοχαγού, το 1832.

Μετά τον πόλεμο, ασχολήθηκε με το εμπόριο αλλά απέτυχε. Αρχισε να μελετά τη νομική επιστήμη και, το 1837, κατάφερε να διοριστεί δικηγόρος στο Σπρίνγκφιλντ. Η ρητορική του ικανότητα τον έκανε διάσημο με αποτέλεσμα, το 1844, να γίνει αρχηγός του κόμματος των Ουίγων και, το 1846, να εκλεγεί στο Κογκρέσο. Το 1854, ιδρύθηκε το ρεπουμπλικανικό κόμμα που απορρόφησε τους Ουίγους της Αμερικής ([βλ. 28.2.1854](#)). Ήταν η χρονιά που οι μεγαλογαιοκτήμονες πέρασαν νόμο σύμφωνα με τον οποίο επιτρεπόταν το δουλεμπόριο. Οι ρεπουμπλικάνοι ανακοίνωσαν πως θα εργαστούν για την κατάργηση της δουλείας. Ο Αβραάμ Λίνκολν έβαλε υποψηφιότητα για πρόεδρος. Νίκησε με σχετική πλειοψηφία, το 1860, κι ορκίστηκε 16^{ος} πρόεδρος των ΗΠΑ.

Στον λόγο του προς τον αμερικανικό λαό, ο πρόεδρος Λίνκολν διακήρυξε πως, για την ώρα, η δουλεία θα συνέχιζε να υπάρχει, όπου ήταν νομοθετημένη, αλλά θα απαγορευόταν να απλωθεί περισσότερο. Παρ' όλα αυτά, οι νότιες πολιτείες αντέδρασαν κι ο εμφύλιος πόλεμος ξέσπασε, τον Απρίλιο του 1861.

Τον Σεπτέμβριο του 1862, ο Λίνκολν, ως αρχηγός του στρατού, αποφάσισε την κατάργηση της δουλείας σε όσες πολιτείες δε θα κατέθεταν τα όπλα ως την 1^η του Γενάρη του 1863. Καμιά δεν τα κατέθεσε. Την πρωτοχρονιά, ως πρόεδρος, ο Λίνκολν υπέγραψε το περίφημο

διάταγμα για τη χειραφέτηση των μαύρων (

[βλ. 1.11863](#)

). Η απαγόρευση της δουλείας μπήκε ως άρθρο και στην τροποποίηση του συντάγματος, το 1865. Εκείνη τη χρονιά, ο στρατηγός Λι των Νοτίων νικήθηκε σε κρίσιμη μάχη από τον στρατηγό Γκραντ και, στις 9 Απριλίου, ο πόλεμος τελείωσε.

Έξι μέρες αργότερα, στις 15 Απριλίου 1865, ο πρόεδρος Λίνκολν έμπαινε σε ένα θέατρο της Ουάσινγκτον. Φανατικός οπαδός της δουλείας, ο ηθοποιός Τζον Μπουθ όρμησε πάνω του και τον πυροβόλησε. Ο πρόεδρος έπεσε νεκρός. Ο δολοφόνος ανέβηκε στη σκηνή και φώναξε λατινικά: «Έτσι πεθαίνει η τυραννία».

1469: Γεννιέται κοντά στην Λαχώρη της Ινδίας ο Νανάκ, Ινδός πνευματικός ηγέτης της αίρεσης των Σιχ,.

1764: Πεθαίνει η Ιωάννα Αντουανέτα Πουασόν, μαρκησία Πομπαντούρ, ερωμένη του Λουδοβίκου 15ου και ουσιαστική κυβερνήτης της Γαλλίας. Γεννήθηκε στις 29 Δεκεμβρίου 1721.

1825: Ο Μεχμέτ Ρεσίτ Κιουταχής αρχίζει την τελική πολιορκία του Μεσολογγίου, που θα κρατήσει ένα χρόνο, ως την ηρωική έξοδο.

1920: Γεννιέται ο Ρίχαρντ φον Βαϊτσέκερ, πρόεδρος της Ομοσπονδιακής Γερμανίας και αργότερα της ενωμένης Γερμανίας επί μία δεκαετία (1984 - 94).

1945: Βρετανικά στρατεύματα απελευθερώνουν τους κρατούμενους στο στρατόπεδο συγκέντρωσης Μπέργκεν-Μπέλσεν.

1963: Εβδομήντα χιλιάδες διαδηλωτές καταφτάνουν στο Λονδίνο για να μετάσχουν σε μια τεράστια διαδήλωση κατά των πυρηνικών όπλων.

1994: Υπουργοί Εξωτερικών από όλο τον κόσμο υπογράφουν την GATT (Γενική Συμφωνία για το Εμπόριο και τους Δασμούς), τη μεγαλύτερη ως σήμερα συμφωνία για το άνοιγμα των αγορών όλου του κόσμου.

1997: Μεγάλη πυρκαγιά σε καταυλισμό στην πεδιάδα Μένα κοντά στη Μέκκα, ιερή πόλη των μωαμεθανών, στοιχίζει την ζωή σε 343 προσκυνητές.

Η 15^η Απριλίου στον πολιτισμό

15 Απριλίου 1452

Ο Λεονάρντο ντα Βίντσι

Κτηματίας στο Βίντσι και συμβολαιογράφος στη Φλωρεντία, ο Σερ Πιέρο σχετίστηκε με τη χωριατοπούλα Κατερίνα που δούλευε στα χωράφια του. Από τη σχέση τους, γεννήθηκε στις 15 Απριλίου 1452 ο Λεονάρντο. Ο Πιέρο πάντρεψε την Κατερίνα με ένα τεχνίτη, αναγνώρισε γιο του τον Λεονάρντο και τον έστειλε να μάθει γραφή, ανάγνωση και αριθμητική. Η κλίση του νεαρού στην τέχνη έπεισε τον πατέρα του να τον βάλει μαθητευόμενο στο εργαστήριο του σπουδαιού καλλιτέχνη της εποχής, Αντρέα ντελ Βερόκιο. Ο 15χρονος τότε Λεονάρντο έμαθε ζωγραφική και γλυπτική αλλά και εκμεταλλεύτηκε την ευκαιρία που παρείχε η γειτνίαση του εργαστηρίου με αυτό του Αντόνιο Πολαγιούλο. Στα 1472, μόλις εικοσάχρονος, έγινε δεκτός στη συντεχνία των ζωγράφων της Φλωρεντίας. Παρέμεινε στο εργαστήριο του δασκάλου του ως το 1477, οπότε άρχισε να δουλεύει μόνος. Στα 1482 βρέθηκε στην αυλή του Λουδοβίκου Σφόρτσα στο Μιλάνο που ήθελε ένα τεράστιο άγαλμα του εαυτού του, πάνω σε άλογο. Ο Λεονάρντο χρειάστηκε 16 χρόνια για να φιλοτεχνήσει το άλογο που, μέσα σε μια μόνο μέρα, καταστράφηκε από κάποιους Γάλλους στρατιώτες.

Αναζήτησε την τύχη του σε διάφορες πόλεις αλλά κατέληξε μηχανικός του Καίσαρα Βοργία, στη Φλωρεντία κι έπειτα ειδικός στις οχυρώσεις του Μιλάνου. Στα 1513, επισκέφτηκε τη Ρώμη. Απογοητεύτηκε και, στα 1517, έφυγε στην αυλή του Φραγκίσκου Α', βασιλιά της Γαλλίας. Τιμώντας τον αυτός, του παραχώρησε τον πύργο του Κλου. Πέθανε εκεί, στις 2 Μαΐου 1519. Ως τότε, είχε προλάβει να αποκτήσει φήμη ως ζωγράφος και γλύπτης από τους πιο λαμπρούς που γνώρισε ποτέ ο κόσμος. Κι ακόμα, ως μουσικός, αρχιτέκτονας, μαθηματικός, μηχανικός, εφευρέτης του αλεξιπτωτου, της ατμομηχανής και μιας πτητικής μηχανής. Και ήταν σπουδαίος μελετητής των πυροβόλων όπλων, των οχυρώσεων, του ηλιακού συστήματος και των νόμων που διέπουν τα ρεύματα και τα κύματα. Κι επιπλέον,

θήτευσε ως σπουδαστής της ανατομίας, ενώ έγινε και συγγραφέας μιας «Πραγματείας για την αισθητική». Από τα έργα του, θαυμαστή παραμένει η μυστηριώδης Τζοκόντα.

1912: Στο παρθενικό του ταξίδι στον Ατλαντικό ωκεανό, το γιγάντιο υπερωκεάνιο «Τιτανικός» πέφτει πάνω σε κινούμενο παγόβουνο, νότια της Νέας Γης (κοντά στις ακτές του Καναδά), και βυθίζεται. Νεκροί 1564. Σώθηκαν 705. Η τελευταία επιζήσασα πέθανε στις αρχές Φεβρουαρίου 1997.

1980: Πεθαίνει ο Γάλλος φιλόσοφος, συγγραφέας και ποιητής Ζαν Πολ Σαρτρ, κύριος εκπρόσωπος του υπαρξισμού. Σπουδαία έργα του τα θεατρικά «Οι καταδικασμένοι της Αλτόνα» και «Η πόρνη που σέβεται». Το 1964 αρνήθηκε να παραλάβει το βραβείο Νόμπελ Λογοτεχνίας, ενώ υπήρξε πνευματικός ταγός της εξέγερσης του παρισινού Μάη, το 1968. Είχε γεννηθεί στις 21 Ιουνίου 1905.

1989: Τραγωδία στο ποδοσφαιρικό στάδιο Χίλσμπορο, του Σέφιλντ. Χάνουν την ζωή τους 96 φίλαθλοι, όταν οι υπεύθυνοι του σταδίου ανοίγουν τις πόρτες και επιτρέπουν την είσοδο περισσότερων θεατών σε μια ήδη υπερφορτωμένη κερκίδα.

1990: Πεθαίνει σε ηλικία 85 ετών η διάσημη ηθοποιός του Χόλιγουντ, Γκρέτα Γκάρμπο, που είχε γεννηθεί στις 5 Σεπτεμβρίου 1905, στην Σουηδία.

2019: Καταστρέφεται από φωτιά η Παναγία των Παρισίων. Χρειάστηκε 182 χρόνια (1163 - 1345) για να ολοκληρωθεί.